

ΘΕΑΤΡΟΚΡΙΤΙΚΗ

«Σεξ, ναρκωτικά και ροκ εντ ρολ»

Το έργο του Eric Bogosian φέρει τον αγγλικό τίτλο «Sex, drugs and Rock n' Roll». Στο πρόγραμμα της παράστασης αναγράφεται ο ελληνικός τίτλος «Σεξ, ναρκωτικά και ροκ ν' ρολ». Μόνο

το μεσαίο από τα τρία συνθετικά μεταφράζεται, ενώ τα άλλα αποτελούν μόνιμο και νόμιμο λεξικό δανεισμό από τα αγγλικά ή πολιτισμικά μιλώντας από τα αμερικάνικα. Αυτή η ελάχιστη διαφοροποίηση του τίτλου θα μπορούσε και να μη σημαίνει τίποτα. Θα 'θελα όμως να στηρίξω στα πιο πάνω την εξής άποψή μου: η μετάφραση και η μεταφορά ενός θεατρικού έργου σε διαφορετική πολιτιστική πραγματικότητα είναι (ή θα

'πρεπε να είναι) μια διαδικασία καθόλου απλή. Προϋποθέτει ότι το καινούργιο πολιτιστικό στοιχείο έχει την ίδια ανάγκη να δεκτεί το μεταφερμένο έργο, όση ανάγκη υπήρχε να πρωτοεμφανιστεί αυτό στο φυσικό του πολιτιστικό χώρο. Ο χώρος-δέκτης πρέπει να έχει ερωτήσεις, στις οποίες το ξενόφερτο έργο να αποτελεί απάντηση. Έχω την εντύπωση ότι η μετάφραστρια Σύλβια Τριανταφύλλοβα και ο σκηνοθέτης Σλάβκο Πέεφ δεν κοπίασαν αρκετά για να

γίνει το έργο του Bogosian γεγονός στην ελληνική γλώσσα και στην κυπριακή σκηνή. Και το πρόβλημα ξεκινά από τη λανθασμένη διάγνωση του ύφους του συγγραφέα από το σκηνοθέτη. Είναι, αναμφίβολα, υπερφύαλο εκ μέρους μου να νομίζω ότι επικοινωνήσα με το συγγραφέα πάνω από τις κεφαλές της μεταφράστριας και του σκηνοθέτη, αλλά έχω την εντύπωση ότι ο Bogosian σαρκάζει και αυτοσαρκάζεται πολύ πιο έντονα απ' ό,τι αυτό διαφαίνεται στο κείμενο της μετάφρασης και στη σκηνοθετική γραμμή της παράστασης. Δεν είναι παράξενο να έχει υποστεί αλλοιώσεις το αρχικό ύφος του κειμένου στην πορεία της διπλής μετάφρασης (αγγλικά - βουλγάρικα, βουλγάρικα - ελληνικά). Παράξενο είναι το ότι το Σατιρικό Θέατρο διάλεξε να ακολουθήσει αυτή τη μεταφραστική διαδρομή. Ο Σλάβκο Πέεφ υπογράφει την παραγωγή του «Σεξ, ναρκωτικά και ροκ ν' ρολ» τρεις φορές, ως σκηνοθέτης, σκηνογράφος και ενδυματολόγος. Κι ενώ το κείμενο είναι γραμμένο από τον Bogosian αρκετά πρόσφατα, η παράσταση στην όψη και στο πνεύμα φαίνεται κάπως παλιομοδίτικη και δεν επικεντρώνει τη σατιρική της ματιά σε κάποια συγκεκριμένη χρονική επικαιρότητα. Είναι δύσκολο να συλλάβεις από τις ενδυματολογικές πραγματολογικές συμπεριφοριακές ενδείξεις σε ποια δεκαετία αναφέρεται η παράσταση. Αλλά κι αν το ερμηνεύσουμε ως συνειδητοποιημένο συγγραφικό τέχνασμα με το οποίο ο Bogosian ενώνει τις δεκαετίες σε μια γενικά παρμένη εποχή του σεξ, ναρκωτικών και ροκ ν' ρολ, τότε έντονη σαρκαστική διάθεση έχει η «νοσταλγία» του εισαγωγικού μονολόγου, για την εποχή της αθώτητας, την εποχή προ της κυριαρχίας των «3 στιγμάτων». Ενώ στην παράσταση ο πρόλογος και το φινάλε ήταν τα λιγότερο σατιρικά κομμάτια. Μάλιστα η εισαγωγή ήταν δοσμένη τόσο «straight» που τα εισαγωγικά του συγγραφέα γύρω από την έννοια της νοσταλγίας της παλιάς εποχής εξαφανίστηκαν και υπήρχε ορατός κίνδυνος το θάνατο τρίο «Πατρίς, Θρησκεία, Οικογένεια», να παρουσιαστούν σχεδόν στα σοβαρά. Επίσης, αταίριαστη στο ύφος του συγγραφέα φαίνεται η γενικευμένα ρομαντική λύση που προτείνει ο Πέεφ για το φινάλε, όπου όλοι στη σκηνή πιάνονται χέρι-χέρι και τραγουδάνε κάτι γενικευμένα καλό και αθώο (στίχοι Ειρήνης Κυριάκου).

Ο μοναδικός ηθοποιός της παράστασης Κούλλης Νικολάου έκανε πολλή δουλειά και πέτυχε αρκετά πράγματα. Ίσως το παίξιμό του δεν έχει το χαρακτηριστικό για τις stand-up κωμωδίες στοιχείο της άμεσης στενής επαφής με το κοινό, αλλά αυτή η αντικειμενική δυσκολία πηγάζει από το γεγονός της μη απόκτησης από το κείμενο ντόπιας ταυτότητας, κάτι που περιορίζει την ανταπόκριση του κοινού. Μερικοί τύποι που δημιουργεί ο Κούλλης Νικολάου τού βγαίνουν πιο ολοκληρωμένοι και ανάγλυφοι, όπως ο μαφιόζος ή ο επιχειρηματίας αλλά το νεύρο και το ρυθμό ο ηθοποιός τα διατηρεί σε όλα τα επεισόδια του έργου. Όλη η παράσταση θα είχε πιο πολύ νεύρο και ρυθμό αν η ζωντανή μουσική ήταν «πιο ζωντανή» και αποτελείτο μόνο από κομμάτια που οι μουσικοί μπορούσαν να εκτελέσουν.

● **Μετάφραση:** Σύλβια Τριανταφύλλοβα. **Σκηνοθεσία-Σκηνικά-Κοστούμια:** Σλάβκο Πέεφ. **Στίχοι:** Ειρήνη Κυριάκου. **Παίζει:** Κούλλης Νικολάου. **Μουσικοί Rock:** Τζίμης Μαυρομάτης, Γιώργος Χατζησολωμού, Νικόλας Κουρουμτζής.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ